



Handläggare: Anne-Christine Ehn
Stab
Tel: 508 261 64
anne-christine.ehn@fsk.stockholm.se

2005-10-21

Dnr FS2005/106/783-1

Till
Fastighets- och saluhallsnämnden

Svar på remiss av Boverkets rapport ”Piska eller morot” – Boverkets utredning om energieffektivisering i byggnader (Dnr: 3786/05)

FÖRSLAG TILL BESLUT

1. Fastighets- och saluhallsnämnden besvarar skrivelsen med kontorets utlåtande.

Sten Wetterblad

SAMMANFATTNING

Sveriges bostäder och lokaler använder mycket energi och är miljöbelastande. Den byggda miljön och hur den används är av centralt intresse för miljö- och energipolitiken. Fastighets- och saluhallskontoret arbetar kontinuerligt med att både kartlägga energiförbrukning och vilka åtgärder som kan genomföras i fastighetsbeståndet. Flera av förslagen på åtgärder i Boverkets rapport kommer att ytterligare underlätta energieffektiviseringen inom kontorets fastighetsbestånd medan några åtgärder kommer att försvåra ombyggnadsprocessen.

UTLÅTANDE

Bakgrund

Sveriges bostäder och lokaler använder mycket energi och är miljöbelastande. Den byggda miljön och hur den används är av centralt intresse för miljö- och energipolitiken. Boverket har därför fått ett regeringsuppdrag att i samarbete med Naturvårdsverket och Energimyndigheten vidareutveckla och komplettera Miljövårdsberedningens förslag till strategier för att effektivisera byggnaders energianvändning (PM 2004:2). Rapporten ”Piska eller morot” presenterades i september 2005. Som komplement till

\\web01\inetpub\insyn.stockholm.se\work\fsk\2005-11-03\Dagordning\Tjänsteutlåtande\12. Boverket.doc

Bilaga 1: Boverkets rapport: Piska eller morot – Boverkets utredning om energieffektivisering i byggnader (M2005:4831) och Naturvårdsverkets rapport: Energieffektivisering i byggnader – översiktliga miljökonsekvenser av förslag.

denna har Naturvårdsverket presenterat sin rapport ”Energieffektivisering i byggnader – översiktliga miljökonsekvenser av förslag”. Stockholms kommun skall som remissinstans ta ställning till dessa rapporter och dess påverkan på verksamheten.

Analys

Boverket utgår i sin rapport från en kombination av frivillighet och tvång. Utan fastighetsägarnas goda vilja och önskan om egen vinning förbättras inte husen och driften av dem i tillräckligt hög grad. De enskilda brukarna ska också övertygas om att ändra sitt energibeteende. Den sammanhållande strategin i rapporten bygger på ägarens och den enskildes intresse, vilja och insikt.

Förslagen i rapporten pekar på följande:

- ett brukaransvar – som individuell mätning av värme och varmvatten i nya bostadsbyggnader, som en attitydpåverkande signal till alla
- ett ägaransvar – som att stärka fastighetsägarnas beställarkompetens genom projekteringsstöd som främjar helhetssyn och passa-på-strategi för förbättringar av driftförutsättningar och byggnad
- ett branschansvar – som ekonomisk stimulans till byggherrar som är ”bäst i klassen”, går före och visar vägen
- det kommunala engagemanget – som kommunal prövning vid större ändringar av klimatskalet
- det centrala engagemanget – Boverket och deras systemmyndigheter samt länsstyrelserna att vässa sina styrmedel inklusive uppsikt och tillsyn för ett effektivare fördelning över hela aktörsfältet av nödvändig kunskap.

Energieffektiviseringsåtgärder är ofta lönsamma såväl för samhället som för enskilda fastighetsägare. Många åtgärder är till och med lönsamma på kort sikt. Enligt Boverket saknas därför motiv för staten att ge ekonomiskt stöd till enskilda åtgärder. Istället lämnar verket förslag till nya och fortsatta stöd som bl.a. syftar till att öka kunskapsnivån om byggnaders funktion ur energi-, inomhusmiljö- och kulturmiljösynpunkt. De kommande energideklarationerna ska verka parallellt.

Bygglagstiftningen är av central betydelse när det gäller energieffektivisering. Det är dock komplicerat att ändra reglerna, inte minst då det gäller regler som tar sikte på den befintliga bebyggelsen.

Konsekvenser

-ekonomiska

Förslaget om individuell mätning av värme och varmvatten i nybyggnation innebär en fördyring för fastighetsägare med bostadsbestånd. Boverket har för avsikt att se över möjligheten till ekonomiskt stödssystem för att införa individuell mätning i befintlig bebyggelse vilket skulle kunna kompensera fastighetsägarna för dessa åtgärder.

-miljö

Utsläppen som härrör från bostäder och lokaler kan indelas i direkta och indirekta konsekvenser för Sverige. Drygt 60% av den totala energi-

användningen går till uppvärmning och varmvatten i bostäder och lokaler, en siffra som har varit förhållandevis stabil över en längre tid. Användning av hushållsel- och driftel samt ventilation har dock ökat ganska kraftigt de senaste åren. Potentialen för en minskning av energianvändningen är enligt Boverkets rapport tämligen begränsad om man undantar byggnader med fjärrvärme, biobränsle eller värmepump.

-måluppfyllelse

I och med den pågående revideringen av Stockholms stads miljöprogram för programperioden 2007-2010 läggs ett antal nya delmål och nyckeltal för målområde nr 3, "hållbar energianvändning". Dessa delmål gör att staden kommer att arbeta mer konkret med energibesparing i fastighetsbeståndet vilket troligen kommer att nå längre i besparingssyfte än Boverkets förslag.

Kontorets förslag/synpunkter

Kontoret är positiv till förslagen om ekonomiskt stöd för dem som bygger bättre än vad som följer av energihushållningsavsnittet i Boverkets byggregler och att vid den obligatoriska ventilationskontrollen (OVK) ska krav ställas på att genomgång av möjliga energieffektiviseringsåtgärder görs. Dessa krav kommer sedan att kunna ligga till grund för energieffektiverande åtgärder i byggnaderna vilket också kommer att underlätta den kommande energideklarationen av byggnader.

De personer som certifieras för att utföra energideklarationer ska också kunna bli certifierade sakkunniga kontrollanter inom energiområdet vilket kan underlätta vissa delar av tillsynsprocessen vid ny- och ombyggnadsarbeten.

Kontoret ställer sig dock frågande till förslagen om nya bestämmelser i Plan och bygglagen och Byggnadsverkslagen samt Boverkets ändringsråd (BÄR) med innebörd att byggnadsmålan ska krävas vid utbyte av material i klimatskärmen. Denna hantering kommer väsentligt att försvåra ombyggnadsprocessen.

SLUT